

„c) a közművelődési alapszolgáltatások szakmai, személyi és infrastrukturális követelményeit, továbbá a közművelődési intézmények és közösségi szintek szakmai, működési, személyi és infrastrukturális követelményeit,”

És bizony az ász üti a királyt – de bizony ez hatásköri ütközés és belső jogszabályi ellentmondás a javából.

És bizony ez az az elvi-politológiaikoncepcióváltás, ami az állami fenntartású

helyi közösségi szintek lehetőségének, az államosításlehetőségének mellett arról árulkodik, hogy az újtörvény központi rendeleti irányítás alá kívánja vonni a közművelődést!

Ez pedig nagy lépés a totális állam felé, hiszen ugyanitt a második pontban a miniszter még elvi irányítási lehetőséget is kapna: (2) A Kultv. 100. § (3) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki: *(Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben szabályozza)*

„e) a kulturális alapellátás kiterjesztésének prioritási rendjét és szempontrendszerét.”

Rendeleti úton!

Mit is írt erről a Nemzeti Művelődési Intézet által kiadott, dr. Juhász Erika által szerkesztett Kulturális Szemle II. évfolyam 2015. I. számában Ponyi László:

„A magyar jogrendszerre a 80-as évekig a **rendelet formájában való jogalkotás volt jellemző**. Fontos helyet foglaltak el az állami irányítás egyéb nem jogi eszközei pl. az iránymutatások, út-

mutatók, állásfoglalások, amelyek az egypártrendszer érdekeinek, a központi irányításnak, a kommunista kézi vezérlésnek megfelelő eszközei voltak.” (35. oldal)

http://kultuszemle.nmi.hu/storage/upload/Kulturalis%20Szemle%203/KulturalisSzemle2015_1.pdf

Egyetlen észrevétel még zárásképpen: a tervezet 21.§ (1)-(2) pontjaiban szereplő 15 ezer fős elhatárolás köznapi szóhasználatul élve életidegen, társadalmi mobilitás és demográfiai változások szempontjából dilettánsnak tűnik, gazdaságföldrajzi aspektusból pedig íróasztal-szagúnak – de az biztos, hogy sok vitára, egyeztetésre és fű alatti megállapodásra adnak majd lehetőséget.

Összegzés

A fentieket összegezve kitűnik, hogy a 16444/2017 kormány-előterjesztésen lenne még tennivaló az ellentmondások, hatásköri ütközések kiküszöbölése terén, s javasolható bizonyos fogalomhasználati tisztázás is.

A legnagyobb kérdés azonban az, hogy a rendeleti kormányzás felé vezető utat kívánja tovább szélesíteni vajon ez a törvény, vagy van-e még lehetőség ennek megfékezésére? Megmarad-e a helyi önkormányzatok önállósága saját helyi kulturális-közművelődési életük tekintetében, avagy ezt is egy központi, bölcs akarat fogja elrendelni, előírni, mint az 1950-es években?

Sikerre vinni a népoktatás gondolatát!

A népfőiskola volt napirenden az Országgyűlés Kulturális Bizottságában 2017. március 14-én

Sikerre vinni a népoktatás gondolatát – ez volt a mottója Szigeti Tóth János előadásnak a népfőiskolákról, aki az 1988 óta működő Magyar Népfőiskolai Társaság munkájáról számolt be. A nemzetközileg is elismert szervezet elnöke kritizálta, hogy „civilizált országban” nem fordulhatna elő olyan megkülönböztetés, mint amilyennel a szervezetüket működési lehetetlenség elé állítják (2015-ben 2,5 millió forint cca 8 ezer euró volt a támogatásuk). Miközben a Lakitelek Népfőiskola félmilliárd forintnál is több működési támogatást kapott 2015-ben. (Lakitelek Alapítvány 2015: 653 982 000 millió forint – 2,1 millió euró.)

Lezsák Sándor a Lakitelek Népfőiskolai Alapítvány kuratóriumának elnöke – a másik előadó – beszámolt arról, hogy a kiemelt működési támogatás felett a beruházási terveik előirányzata 17,5 milliárd forint (54,8 millió euró). Ekkora összeggel már az egész országban működőképessé lehetett volna tenni több évre a teljes népfőiskolai hálózatot). A bizottságban a házszabály előírásai, komoly korlátai miatt érdemi vita nem alakulhatott ki. Elhangzott az a javaslat, hogy

a jövőben behatóbban kellene elemezni és megvitatni a felnőttoktatás és népfőiskolák összefüggéseit.

A Társaság szeretné ezt komolyan venni, ezért vitát kezdeményez: hogyan lehetne sikerre vinni a népoktatás gondolatát Magyarországon?

Köszönet Dúró Dóra elnök asszonynak azért, hogy a Bizottság napirendre tűzte a népfőiskolák helyzetét.

Az ülés teljes jegyzőkönyve megtalálható:

http://www.nepfoiskola.hu/userfiles/file/Hirek/2017/0520/1703141_jegyzokonyv.pdf

A terjedelmes anyag 13-26. oldala örökíti meg a népfőiskolákról elhangzottakat.

Érdemes elolvasni, rendkívül tanulságos és elgondolkodtató – politikai és egyéni, emberi vonatkozásban egyaránt. Nem beszélve a népfőiskoláról, mint a népoktatás bástyájáról – de nem lovardákkal, uszodákkal, csillagösvényekkel körülvéve. Hanem a maga egyszerűségében és mindenki számára elérhetőségében, ami valóban a nép felemelkedését szolgálja – nem pedig néhány (politikai státusza miatt) kiváltságos ember magamutogatását.

Mihályfi Márta